COLECȚIONARUL

MIRCEA CĂRBUNARU

„Pune-ți o dorință...”

Kramer păru mulţumit de primirea pe care i-o făcuse preşedintele fundaţiei. Omul avea „stofă”. Şi zâmbea tot timpul. Iar la un individ ce părea să se apropie de 40 de ani, acest lucru era un motiv în plus pentru a-i acorda toată încrederea.

— Anunţul?... se interesă preşedintele fără ca zâmbetul să i se şteargă de pe faţă.

Kramer aprobă din cap şi scoase de la piept un ziar cu marginile zdrenţuite pe care îl deschise la pagina de publicitate. Undeva, într-un colţ al paginii, scria:

«Fundaţia *„Pune-ți o dorinţă”.*
Drumul dintre vis şi realitate este acum mai scurt.
Dacă te frământă ceva... Dacă ai o dorinţă neîmplinită...
Dacă toată lumea ţi-a spus că nu se poate...
Şi dacă nu ţi-ai pierdut speranţa
Atunci, caută-ne! Telefonul nostru...»

— Pare promiţător – zâmbi Kramer la rândul său – numai că nu ştiu în ce măsură mă puteţi ajuta...

— Este de ajuns să vă puneţi o dorinţă, îl încurajă preşedintele.

— Problema mea este cu totul specială... tatonă Kramer terenul, marcat vizibil de neîncredere.

— Şi fundaţia noastră este la fel de specială. Vă asigur că aţi venit exact acolo unde trebuie. Haide-ţi să lăsăm la o parte formalităţile şi cu mai mult curaj să-mi povestiţi despre ce este vorba.

Omul ştia foarte bine cum să procedeze. Probabil că mai întâlnise astfel de situaţii, pentru că se lăsă relaxat în scaun, continuând să zâmbească, aşteptând răbdător ca ezitarea lui Kramer să se risipească.

— Sunt colecţionar... îşi luă acesta în cele din urmă curajul... de aproape 20 de ani... Ştiţi cum este, la început nu îţi închipui că se poate trăi şi din asta. Vezi ceva, îţi place, şi cumperi... În general vechituri... Apoi afli că au

valoare. Capeţi experienţă, bun gust, începi să vinzi, să cumperi, apoi iar vinzi şi iar cumperi... aşa mi-am făcut primul magazin de antichităţi... Totuşi, vă mărturisesc sincer că dintre toate, numai cărţile au reprezentat ceva pentru mine. Nu am vândut niciodată cărţi... Am strâns o bibliotecă apreciată de toţi cei care au văzut-o... Numai cărţi rare. Însă, vedeţi, ceva curios s-a întâmplat în toţi anii ăştia...

— Cu biblioteca? se arătă interesat preşedintele.

— Oh, nuuu!... Cu mine s-a întâmplat ceva. Îmi amintesc foarte bine ce simţeam la început, când intram în bibliotecă. O stare de satisfacţie ceva care nu se poate descrie... Mirosul acela, abia perceptibil. Ştiţi, cărţile vechi au mirosul lor. Un colecţionar cunoaşte cel mai bine acest lucru... Nu îmi imaginez care este cauza, cerneala, hârtia, timpul, sau poate toate la un loc... Şi mai era plăcerea de a le atinge, catifelarea foilor ...foşnetul lor; ca să nu mai pun la socoteală gestul de a lua cartea din raft, de a sufla pulberea fină de pe ea. Toate acestea aveau o semnificaţie tulburătoare pentru mine... N-aş vrea să mă înţelegeţi greşit, îmi îngrijesc atent cărţile, însă farmecul este să le descoperi, să ai senzaţia că doar tu le atingi şi le vezi pentru prima oară, chiar dacă sunt ale tale. De aceea puţin praf este esenţial pentru un... colecţionar. La fel ca şi uitarea...

— Bănuiesc, aprobă preşedintele fundaţiei, puţin cam străin de problemă.

— Da, uitarea, continuă înfierbântat Kramer. Este obligatoriu să uiţi de ele pentru ca mereu să poţi avea revelaţia descoperirii.

— Îmi pare rău, dar tot nu v-aţi exprimat o dorinţă clară, încercă preşedintele să-l aducă pe Kramer la realitate.

— Păi... este simplu... în prezent eu nu mai simt nimic din tot ce v-am povestit. Înţelegeţi? Absolut nimic. Dimpotrivă, mi se pare că au miros de mucegai, coperţile sunt aspre, respingătoare, îngălbenite şi prăfuite. Pră-fu-i-te şi... Atât. De fiecare dată când pun mână pe o carte simt imediat nevoia să dau fuga la baie şi să mă spăl... E absurd, dar asta mi se întâmplă...

— Înţeleg că doriţi să fie la fel ca înainte? concluzionă ezitant şeful fundaţiei.

Kramer aprobă mut, incapabil să mai scoată vreun cuvânt. Pe faţa preşedintelui, zâmbetul de 24 de carate începu să înflorească din nou, ceea ce dovedea că mintea sa procesa din nou eficient. Îi făcu semn colecţionarului să aibă puţină răbdare şi se aplecă deasupra interfonului apăsând pe una din zecile de taste.

— Moller, vino, te rog, în biroul meu; şi închise fără să mai rostească

altceva.

Kramer îl privea interogativ.

— Este unul dintre specialiştii noştri... se descurcă minunat în probleme atât de... de personale ca a dumneavoastră, încercă preşedintele să îl lămurească.

— Psiholog? se interesă dezamăgit colecţionarul.

— A, nu vă faceţi probleme. Moller este un geniu atoatecuprinzător, o să vedeţi.

Înfăţişarea lui Moller corespundea într-adevăr oricărui exerciţiu de imaginaţie care s-ar fi putut aplica până şi unui geniu mai mititel. Adică, slab, ochelari cu dioptrii enorme, păr ciufulit, obraz neras, halat alb pătat de substanţe incerte, ecuson strâmb şi pantofi prăfuiţi. Foarte răbdător, Moller îşi notă aproape tot ceea ce Kramer îi explică în amănunţime. Şi mai răbdător, preşedintele ascultă din nou întreaga poveste a nefericitului colecţionar.

La sfârşit, geniul îşi ţuguie buzele gânditor, fără să se sinchisească de privirile nerăbdătoare ale celorlalţi doi. Într-un târziu, începu să vorbească. Probabil, gândea mai bine decât rostea cuvintele cu vocea sa subţire şi ezitantă.

Moller se arăta interesat de tot felul de amănunte nesemnificative, lucru ce îi întăreau convingerea lui Kramer că geniul avea ceva probleme de integrare socială, dacă nu chiar şi de altă natură... În orice caz, colecţionarul nu putea să priceapă în ruptul capului de ce Moller vroia să afle cu tot dinadinsul dacă schimbase vreodată locul cărţilor în bibliotecă, dacă avea prieteni, dacă fusese căsătorit, dacă îşi legase cărţile în piele, dacă îi plăcea casa în care locuia, dacă iubea animalele, dacă îi plăcea să mângâie pisicile, dacă scria scrisori, dacă...

Pentru Kramer conversaţia începu să semene cu un interogatoriu al cărui sens se pierdea undeva printre notiţele geniului cu halatul pătat. După jumătate de ceas, Moller se opri şi îşi consultă cu atenţie carneţelul cu coperţi negre.

— Mda! mormăi el dând din cap în semn că înţelegea cum stă treaba. Aşadar, cărţile vă sunt cele mai bune prietene...

— Metaforic vorbind, aşa este, întări cu convingere Kramer.

— Nu, nu, nu... negă categoric Moller – nu mă refer la sensul generos, figurativ... Dumneavoastră chiar le trataţi ca pe nişte prieteni în carne şi oase. Sunt oameni care vă vorbesc... Cu alte cuvinte le... personalizaţi.

Colecţionarul îşi scărpină fruntea uimit. Punctul acesta de vedere, deşi absolut nou pentru el şi pentru ceea ce gândea cu adevărat despre cărţile

sale, i se releva acum luminos în creier. Povestea lui semăna mai degrabă cu o dramă conjugală decât cu una... intelectuală. Lucru confirmat de Moller, care îl reaminti că cea mai mare parte dintre bărbaţi, în jurul vârstei de 40 de ani, trec printr-o criză de... fidelitate, de stabilitate emoţională şi afectivă.

Kramer îşi amintea de un prieten căruia, cu câţiva ani în urmă, i se aprinseseră călcâiele după o puştoaică ce mai de grabă ar fi putut să-i fie fiică decât amantă. Omul îşi făcuse bagajele, divorţase după douăzeci de ani de căsnicie, pentru ca în numai trei luni să se întoarcă acasă cu coada între picioare şi cu un cont în bancă vizibil uşurat...

— Domnule Kramer, mă urmăriţi? îl trezi preşedintele fundaţiei care până atunci nu făcuse altceva decât să asculte. Colegul nostru, Moller ar avea o soluţie pentru problema dumneavoastră, numai că... – ezită el pentru un moment – numai că va trebui să acceptaţi o schimbare majoră în biblioteca dumneavoastră. Vă rog numai să-l ascultaţi o clipă.

— Vă propun să ne adaptăm strict la ceea ce simţiţi... Dacă pentru dumneavoastră cărţile sunt atât de umanizate, atunci le vom trata ca pe... oameni şi le vom face o mică operaţie de... estetizare, ceea ce ar schimba atractivitatea lor şi atitudinea dumneavoastră... explică Moller pe îndelete.

— Nu înţeleg... se arătă complet confuz Kramer.

— Spuneţi-mi, ce aţi simţi dacă aceste cărţi ar fi legate în piele de... om?

— Cum adică? se îngrozi Kramer.

— De fapt, este vorba de un ţesut dermic şi epidermic viu. Subliniez, VIU. Ce aţi simţi? Vă întreb încă o dată.

— Dumnezeule!... exclamă colecţionarul, încercând cât de cât să se concentreze asupra problemei. Păi, ar fi ceva... straniu... nu ştiu cum aş putea descrie... însă tot nu văd cum veţi proceda...

— Vă explic pe înţelesul dumneavoastră, faptul că vom înlocui coperţile cu două... „interfeţe” biologice, saturate în substanţe nutritive, pe care vom grefa celule vii... o crescătorie de celule... culturile noastre vor creşte până vor acoperi integral „copertile”... Dacă doriţi putem utiliza chiar ADN-ul dumneavoastră... problema se poate rezolva uşor din punct de vedere tehnic şi într-o lună putem clona peste o sută de coperţi... Mai sunt şi alte avantaje, pe care cred că le-aţi intuit deja: nu se uzează, aspect agreabil, catifelate şi garantate pentru 50 de ani. După care se împrospătează interfeţele pentru încă 50 de ani... Vă închipuiţi, coperţi care se regenerează permanent. Moare o generaţie de celule, alta îi ia locul... Aproape nemuritoare, cu excepţia acelei intervenţii la fiecare jumătate de secol...

— Spuneaţi că se regenerează... ce-o să faceţi cu titlurile? îndrăzni să

gândească mai departe colecţionarul.

— Tatuaje.

— Ce spuneţi? îngăimă bietul om cu falca de-a binelea căzută.

— Impropriu spus „tatuaje”. Folosim, practic, acelaşi principiu, numai că în serie, cu ajutorul unei maşini speciale...

— V-am spus eu că aţi apelat exact la cine trebuie – interveni şi preşedintele, nelăsându-l pe Kramer să-şi revină de tot. Este de ajuns să vă puneţi o dorinţă iar noi găsim imediat soluţia cea mai potrivită. Dacă doriţi, chiar mâine vor veni oamenii noştri să ia cărţile.

În fiecare zi Kramer intra în noua sa bibliotecă fix la ora 9.00 şi ieşea fix la ora 14.00. Nu citea. În schimb, treptat, consolidase o sublimă relaţie



tactilă cu vechile sale cărţi. Întinerite miraculos cu ajutorul Fundaţiei „Pune-ţi o dorinţă”. Micile sale obiceiuri de colecţionar reveniră la fel de miraculos, ca în tinereţe...

Kramer privea, mirosea, adulmeca, admira, sufla praful, pipăia şi trăia intens fiecare clipă petrecută în compania cărţilor sale. Atingerea lor, însă, îl frisona cu o intensitate nouă, contopită cu o plăcere ale cărei culmi nu le bănuise până atunci, şi care se pierdeau într-o dulce confuzie: Cărţi sau Oameni?...

Parcul părea încremenit ca o dioramă. Kramer stătea pe o bancă, lăsându-se mângâiat de lumina soarelui de vară care îi desăvârşea un bronz anemic, obţinut cu greu în plimbările sale zilnice de-a lungul aleilor prăfuite. Prins într-o dulce moleşeală, ţinea ochii închişi şi capul dat pe spate. Nu putea avea mai multe pretenţii atâta timp cât bătrâneţea se străduia să-i picteze pielea cu toate secreţiile aberante ale ficatului său obosit. Ceea ce rămânea era totuşi plăcerea clipelor de linişte şi atingere diafană a soarelui.

De undeva, din preajmă, se auzeau paşii moi ai vreunui pensionar rătăcit pe aleile parcului. Kramer nu catadicsi să deschidă ochii decât atunci când îi auzi oprindu-se lângă banca sa. Oftă iritat, gândind că avea să urmeze o conversaţie insipidă cu un bătrânel vorbăreţ, pe jumătate senil... aşa cum se întâmpla mai totdeauna când ieşea singur. Din acest motiv hotărî să închidă ochii la loc.

— Domnul Kramer? auzi ca de dincolo de lume.

— Mhî! aprobă fără să deschidă gura.

— Vă mai amintiţi de mine? întrebă ezitant noul venit.

— Dacă vă daţi din soare, poate că da, răspunse morocănos Kramer.

— Oh, mă scuzaţi, şi omul făcu doi paşi într-o parte, după care continuă: Vă mai amintiţi?... Fundaţia „Pune-ţi o dorinţă”... Povestea cu biblioteca dumneavoastră... încercă să-i împrospăteze memoria celălalt.

— Da, da, da, domnu’ preşedinte... Îmi amintesc, desigur, făcu ceva mai înviorat Kramer.

— Aaa, nu. M-am pensionat! recunoscu noul venit, cu stânjeneală.

Fostul preşedinte arăta încă bine, cu toate că timpul îşi lăsase urme în cutele de pe frunte şi în părul alb de la tâmple. Avea acelaşi zâmbet reconfortant care îl îndemnase pe Kramer să-şi „îmbrace” biblioteca... De altfel, nici fostul preşedinte nu uitase acel episod, ceea ce arăta clar că şi pentru el soluţia geniului ăla cu nume de neamţ fusese ceva extravagant. Cât despre părerea lui Kramer, lucrurile stăteau un picuţ mai straniu...

— Tot colecţionar de cărţi? încercă să înfiripe un dialog ex-preşedintele.

— Am renunţat!... spuse apăsat Kramer, fără nici o urmă de resentiment în glas.

— Nu se poate! sări uimit celălalt. Dar eraţi atât de... atât de afectat, atât de pasionat... continuă el incapabil să-şi aleagă cuvintele.

— Eram. Aveţi perfectă dreptate. Până când am constatat că biblioteca mea făcuse alergie...

— Nu-nţeleg! se arătă sincer nedumerit fostul preşedinte.

— Da, a-ler-gi-e! pronunţă sentenţios Kramer. Şi ştiţi de la ce anume?...

— ?!

Dinspre celălalt veneau semne mute de întrebare.

— De la praf, stimate domn. Pe urmă n-am mai putut suporta să-mi văd cărţile cu roşeaţa aia pe coperţi... Era absolut dezagreabil cu toate că mă obişnuisem atât de mult cu ele... i se înecă lui Kramer glasul într-o stare vecină cu plânsul.

— Îmi pare atât de rău...

— Nu este nevoie să mă compătimiţi, acum am o nouă viaţă. Oricum, vă mulţumesc pentru grija pe care mi-o arătaţi – încheie Kramer atingând uşor braţul fostului preşedinte ca un semn de „nu-ţi face probleme”. Un fior de plăcere începu să-şi croiască drum dinspre degetele lui Kramer, înspre şira spinării, făcându-l să coboare o privire admirativă către pielea netedă şi bine bronzată pe care încă o mai atingea cu palma. Oftă, iar preşedintele îl compătimi emoţionat. Mintea şi privirea lui Kramer rămâneau, însă, fixate pe acel braţ bronzat, gândind cât de bine ar fi stat şi pielea preşedintelui printre borcănaşele sale cu formol în care se odihnea colecţia, sublima sa colecţie de amintiri tactile: administratorul, poştaşul, dentistul, vecinul de la colţ şi, acum, iată, acest rarisim preşedinte al unei fundaţii cu un nume la fel de rarisim: „Pune-ţi o dorinţă”... şi asta, bineînţeles, dacă ar fi acceptat invitaţia la o cafea, acasă, în camera unde fusese cândva biblioteca...